

Bohuslav Kloubec, Jan Hora, Karel Šťastný (eds.): Ptáci jižních Čech

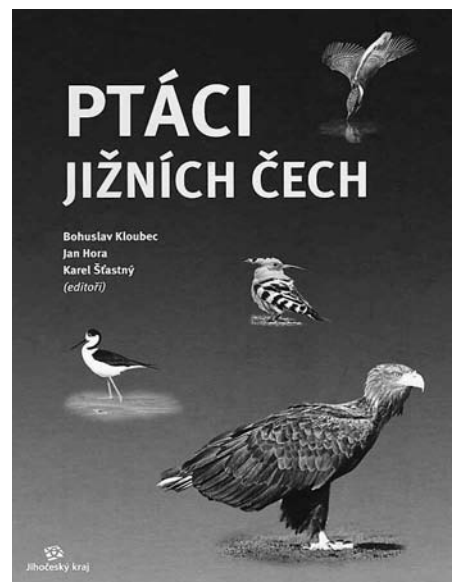
Naše už tradičně bohatá ornitologická literatura se koncem r. 2015 rozšířila o skutečně monumentální, moderně koncipovanou publikaci. Vzniklo zdařilé a podrobné shrnutí obrovského množství dat o jihočeské ornitofauně, jež shromáždil dlouholetý historický a zejména nejnovější intenzivní výzkum tradičního ornitologického regionu. Však také jde o dílo kolektivní, na jehož zpracování se podílelo více než 15 profesionálních i zkušených amatérských ornitologů a přispělo na 50 fotografií a dalších spolupracovníků. Vše iniciovali, sestavili a editovali tři nejvýznamnější znalci ornitofauny jihu naší země. O reprezentativní vydání knihy se výrazně zasloužily i Jihočeský kraj a Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Jihočeský region tak konečně získal publikaci, jaká mu pro jeho ornitologický význam právem náleží. Ostatně, i když její název deklaruje regionální zaměření, je jasné, že vzhledem k tradici a důležitosti výzkumu zejména na Třeboňsku, Budějovicku a na Šumavě má celostátní dosah. Stává se tak atraktivní pro širokou obec „ptáčkařů“, zoologů dalších profesí, přírodovědců a ochranářů, kteří ji rádi zařadí do knihovny vedle dílů Fauny ČSR a dalších kompendií s přírodovědeckou problematikou. Kniha má 640 stran, 1 800 vesměs prvotřídních fotografií, 500 původních kreseb, 400 grafů a tabulek. Oproti zmíněným a široce používaným kompendiím obsahuje recentní poznatky obecného rázu, dosud v naší literatuře nezmiňované.

Základní uspořádání knihy celkem odpovídá osvědčeným vzorům a dbá na to, aby v ní uživatelé našli v úplnosti vše, co současné shrnující publikace tohoto typu

vyžadují. Obsah je rozdělený do tří hlavních celků, v nichž úvodní část autoři věnovali obecnější problematice, zejména krátkému přehledu moderně pojatého systému ptáků s řadou dnes uznávaných změn, které se zde v naší literatuře objevují poprvé. Následuje kapitola s přehledem historie ornitologického výzkumu jižních Čech, s důrazem na poválečné období intenzivního zájmu. Svůj význam má i poměrně obsáhlá charakteristika přírodních poměrů jižních Čech (34 stran), v podobných publikacích často opomíjená, a přesto nezbytná pro specializované výzkumy, zvláště skupin s výraznými ekologickými vztahy k prostředí. Tuto část uzavírá přehled metodiky zpracování textu.

Hlavní oddíl a těžiště tvoří obsáhlý přehled všech druhů doložených z jižních Čech, rozdělený ještě na hnízdící druhy (427 stran) a jen protahující formy (50 stran). Podrobné informace o každém z nich zahrnují kromě dat o jejich poznávání v přírodě a biologii také úplný souhrn údajů o výskytu v jižních Čechách s uvedením konkrétních lokalit, doplněných mapou výskytu a grafy o výškovém rozšíření a bohatou fotodokumentací (zpravidla 2–4 strany, u tažných forem většinou 1–2 strany). Celkem je zpracováno 193 druhů hnízdících a 36 protahujících. Tuto část knihy uzavírá přehled druhů zjištěných dosud v jižních Čechách, doplněný podrobnostmi a nedostatečně prokázanými údaji, případně uprchlíků ze zajetí.

Nechybějí ani instruktivní krátké kapitoly typu Kam a jak za ptáky!, případně Ochrana ptáků. Nečekaný doplněk představuje originální a podrobná kapitola Ptáci

hlasy, z pera našeho předního znalce této problematiky Pavla Pelze, který se bohužel zveřejnění svých bohatých zkušeností již nedožil (viz str. XXXIII této Živy). Součástí kapitoly je detailní a srozumitelný popis hlasových projevů ptáků spolu s připojeným CD nahrávek prakticky všech zmiňovaných druhů. Ocenění si zaslouží i seznam použitých literárních pramenů.

Kniha náleží k našim nejlepším odborným publikacím, splňujícím veškerá očekávání. Oceňuji, že se na jejím vzniku podílela velkou měrou početná skupina žáků a pozdějších spolupracovníků významného ornitologa, učitele a milovníka jižních Čech, Waltera Černého. Dílo je tedy i výsledkem jeho pedagogického vedení poválečné generace ornitologů a snah o organizaci výzkumu v této jedinečné „ptačí“ oblasti.

Vydal Jihočeský kraj, České Budějovice, a Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Praha, 2015, 640 str. Cena 890 Kč
Kniha je dostupná i v České společnosti ornitologické v Praze a na úřadě Jihočeského kraje v Českých Budějovicích.

Pozvánka na výstavu se Živou

Za jedinečnou květenou jižní Afriky – rozkvetlé Kapsko

Kapská oblast Jihoafrické republiky patří mezi botanicky nejatraktivnější území světa. Výstava velkoformátových fotografií Radky a Jana Sudových, které pořídili při svých cestách po jižní Africe, představí zajímavé zástupce této výjimečné květeny, od vegetačních dominant až po vzácné rostliny přežívající na jediné lokalitě.

Volně navazuje na seriál manželů Sudových Kapsko – botanický ráj 1–6 (viz Živa 2007, 1–6) a článek J. Sudy o výzkumu kapské květeny (viz Živa 2012, 4: 193–194).

Galerie a literární kavárna knihkupectví Academia
květen 2016 v Praze
červenec 2016 v Brně